

Trabzon ilinde psoriasis prevalansı

The prevalence of psoriasis in Trabzon

Savaş Yaylı, Murat Topbaş*, Deniz Aksu Arıca, Sibel Tuğcugil, Erhan Çapkın**, Sevgi Bahadır

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı,
*Halk Sağlığı Anabilim Dalı, **Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

Öz

Amaç: Psoriasis, toplumun yaklaşık %2'sini etkileyen kronik enflamatuvar bir deri hastalığıdır. Türkiye'de psoriasis prevalansına ait toplum tabanlı tek veri, kırsal alanda ve küçük bir ilçede gerçekleştirilmiş bir çalışmada saptanan %0,5'lik veridir. Bu çalışmada, Trabzon ili ve ilçelerinde, geniş bir alanda psoriasis prevalansını ortaya koyarak, Türkiye'de bu ölçekteki ilk veriyi literatüre kazandırmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Tabakalı örnekleme metodu ile belirlenen örneklemden 7885 erişkin (4057'si erkek, 3828'i kadın) çalışmaya alındı. Çalışma, yerleşim yerine, cinsiyete ve yaş gruplarına göre seçilen katılımcılar ile yüz yüze anket yöntemi ile gerçekleştirildi. Katılımcılar tarafından yanıtlanan anketlerdeki verilere göre psoriasis tanısı konuldu. Psoriasis prevalansı ve Segi popülasyon kullanılarak yaşa göre düzenlenmiş psoriasis prevalansı hesaplanarak %95 güven aralığı (GA) ile sunuldu.

Bulgular: Çalışmamızda örneklem olarak belirlenen 7885 kişiden 45'i kadın, 42'si erkek olmak üzere 87 kişi psoriasis tanısı almıştır. Psoriasis prevalansı %1,1 (%95 GA: 0,9-1,3) olarak saptanmıştır. Kadınlarda psoriasis prevalansı (%1,2), erkeklerden (%1,0) daha yüksekti. Yaşa göre düzeltilmiş prevalans oranları kadınlar ve erkekler için sırasıyla %3,9 (%95 GA: 3,5-4,3) ve %1,0 idi (%95 GA: 0,8-1,2). Ailede psoriasis öyküsünün bulunması, psoriasis riskini 8 kat arttırmaktaydı ($p<0,001$).

Sonuç: Çalışmamızda, geniş bir alanda, Trabzon ili ve ilçelerindeki psoriasis prevalansını %1,1 olarak saptadık. Çalışmamız, ülkemizdeki psoriasis prevalansının, Kuzey Avrupa ve Kuzey Amerika'dan daha düşük olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psoriasis, prevalans, Türkiye

Summary

Background and Design: Psoriasis is a chronic inflammatory skin disease affecting nearly 2% of the population. In Turkey, the only data about the prevalence of psoriasis from a population-based study is the data of the prevalence of 0.5% in a small district in a rural area. We aimed to provide the first large-scale data in Turkey by determining the prevalence of psoriasis in a large area, in the central and outlying districts of the province of Trabzon.

Materials and Methods: A random sample of 7885 (4057 male and 3828 female) adults was collected by using the stratified sampling technique. The study was performed with face-to-face questionnaire administration with participants selected according to the place of residence, gender and age groups. Psoriasis was diagnosed based on the questionnaires filled by patients during these interviews. Crude psoriasis prevalence ratios and age-adjusted psoriasis prevalence ratios according to the Segi population were calculated and presented with 95% confidence interval (CI).

Results: Of 7885 people, 87 were diagnosed with psoriasis, of which 45 were female and 42 were male. The prevalence of psoriasis was found to be 1.1% (95% CI: 0.9-1.3) in the general population. The prevalence of psoriasis in females (1.2%) was higher than that in men (1.0%). Age-adjusted prevalence was 3.9% (95% CI: 3.5-4.3) and 1.0% (95% CI: 0.8-1.2) for females and males, respectively. The presence of a family history of psoriasis increased the psoriasis risk by eight-fold ($p<0,001$).

Conclusion: We found that the prevalence of psoriasis was 1.1% in a large area, in the central and outlying districts of the province of Trabzon. Our study reveals that the prevalence of psoriasis in our country may be lower than that in Northern Europe and North America.

Keywords: Psoriasis, prevalence, Turkey

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Savaş Yaylı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye
Tel.: +90 462 377 53 88 E-posta: savasyayli@gmail.com **Geliş Tarihi/Received:** 07.08.2015 **Kabul Tarihi/Accepted:** 13.12.2015

Giriş

Psoriasis, başlıca deri ve eklemleri etkileyen immün aracılı bir kronik enflamatuvar hastalıktır¹. Dünyada yaygın olarak görülmele birlikte prevalansı coğrafik, bölgesel ve etnik faktörlere göre değişmektedir. Soğuk kuzey ülkelerindeki sıklığı, tropikal bölgelerde, Asya ve Uzakdoğu'daki sıklığından daha yüksek olarak bildirilmektedir². Hastalığın prevalansı, %0 ile %11,8 arasında oldukça geniş bir aralıkta bildirilmekle birlikte, Avrupa'da yaklaşık %2 olarak kabul edilmektedir³. Kronik dermatolojik hastalıkların ülkemizdeki sıklıkları ile ilgili ortaya konmuş veriler yok denecek kadar azdır. Bu hastalıklar arasında, global sıklığı ve son yıllarda yönetiminde ortaya konan etkili, ancak pahalı tedavi seçenekleri ile psoriasis önemli bir yer tutmaktadır. Bilgimize göre ülkemizde psoriasis sıklığı ile ilgili yapılmış toplum tabanlı tek çalışma, Bolu ilinin küçük bir ilçesi olan Mudurnu ilçesinde yapılan çalışma olup, burada hastalığın sıklığı, dünyadaki ortalamaların altında olacak şekilde %0,5 olarak bildirilmiştir⁴. Bu veri dışında, ülkemizdeki erişkin ve çocuk psoriasis hastalarına ilişkin demografik ve klinik özellikleri retrospektif olarak sunan sınırlı sayıda araştırma da mevcuttur^{5,6}.

Çeşitli ülkelerde, tüm psoriasis hastalarının, daha yaygın olarak da sistemik veya biyolojik tedavi altında olanlarının kayıtlı olduğu İngiltere'de BADBIR, Almanya'da PSOBEST, İtalya'da PSOCARE gibi çeşitli veri tabanları yaygın olarak hayata geçmiştir. Ülkemizde de bu amaçla son yıllarda Psoriasis Çalışma Grubu-Türkiye örneğinde olduğu gibi çalışmalar sürmektedir. Ancak kliniklere başvuran hastaların kayıt altına alındığı bu veri tabanları, o ülkenin psoriasis hastalarının klinik profili başta olmak üzere önemli veriler sunmakla birlikte, psoriasisin toplumda ne sıklıkta görüldüğünü ortaya koymamaktadır.

Psoriasis yönetiminde oldukça etkili, ancak bir o kadar da pahalı biyolojik ilaçların giderek daha yaygın kullanılmaya başlandığı ülkemizde, psoriasis hastalarının yönetiminin ülkeye maliyetine ilişkin hesaplamalar kuşkusuz hastalığın ülkemizdeki sıklığı ile yakından ilintilidir.

Bu çalışmanın amacı, Trabzon ilinde psoriasis prevalansını belirlemektir. Bu anlamda ülkemiz için bu kadar geniş bir alanda gerçekleştirilen ilk çalışma olup, psoriasisin toplumdaki boyutunu belirleyerek literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktayız.

Gereç ve Yöntem

Çalışmamız Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar, Halk Sağlığı ve Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dallarının ortak bir projesi olarak düzenlendi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Fonu tarafından desteklenen çalışma için Tıp Fakültesi Etik Kurulu onayı alındı (2005.114.03.6).

Örneklemin belirlenmesi

Kesitsel araştırmamız Trabzon ilinin merkezinde ve çevre ilçelerinde uygulandı. Örneklem boyutu, psoriasisin prevalansını (p) %25 kabul ederek, %1 belirsizlik düzeyi (d) ile $n = Z^2 \cdot p \cdot (1-p) / d^2$ ($Z=1,960$, %95 güven aralığı (GA) ile) formülü ile hesaplandı. Bu hesaplama göre, örneklem büyüklüğünün 7203 kişiden fazla olması gerektiği. Bu sayıyı %20 arttırarak 8644 kişilik örnekleme ulaşmayı hedefledik.

Öncelikle yerleşim yerine, cinsiyete ve yaş gruplarına göre tabakalı örneklem yapıldı, ardından her tabakada sistematik örnekleme ile katılımcılar belirlenmeye çalışıldı. Adresler, Sağlık Bakanlığı kayıt sistemlerinden belirlendi. Belirlenen adres, ziyaret edilerek her adreste yalnızca bir erişkin ile görüşüldü. Çalışma verileri, tıp fakültesi son sınıfta öğrenimini sürdüren öğrenciler tarafından bu kişilere yöneltilen beş soruluk bir anketten elde edildi. Anketler yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulandı. Ulaşılamayan ve çalışmaya katılmayı kabul etmeyen toplam 759 kişi çıkarıldığında çalışmayı 7885 kişi tamamladı. Anket soruları Tablo 1'de listelenmektedir.

Psoriasis tanısı, beş soruluk ankete verilen yanıtlar ile konuldu. Görüşülen kişiler, bu dört sorudan ilkinin ve üçüncünün yanıtının "mutlaka

Tablo 1. Psoriasis tanısında kullanılan anket soruları

Soru	*Evet	*Hayır
1. a) Uzun zamandır tekrarlayan bir deri hastalığınız var mı? b) Evet ise bu hastalığın adı nedir?		
2. Bu hastalık doktor tarafından sedef/psoriasis olarak tanımlandı mı?		
3. Yaşamınızın herhangi bir zamanında saçınızda, dizleriniz ve dirsekleriniz üzerinde tekrarlayan kızamık kepekli döküntüleriniz oldu mu?		
4. Şu anda saçınızda, dizler ve dirsekler üzerinde kızamık kepekli döküntüleriniz var mı?		
5. Ailede sedef/psoriasis hastalığı var mı?		

Tablo 2. Cinsiyetlere ve yaş gruplarına göre Trabzon ilinde psoriasis prevalansı

Yaş	Kadın			Erkek			Toplam		
	Pop (n)	Pso (n)	Prev (%)	Pop (n)	Pso (n)	Prev (%)	Pop (n)	Pso (n)	Prev (%)
20-29	1122	21	1,9	1190	9	0,8	2312	30	1,3
30-39	893	9	1,0	910	9	1,0	1803	18	1,0
40-49	790	5	0,6	859	11	1,3	1649	16	1,0
50-59	519	5	1,0	591	4	0,7	1110	9	0,8
60-69	258	2	0,8	278	6	2,2	536	8	1,5
>70	246	3	1,2	229	3	1,3	475	6	1,3
Toplam	3828	45	1,2	4057	42	1,0	7885	87	1,1

Pop: Popülasyon, Pso: Psoriasis, Prev: Prevalans

evet¹ olmasına ek olarak; ikinci soruda, hastalığını; ya hastalığın ismi söylenmeden kendisinin psoriasis veya sedef olarak tanımlaması ya da yöneltilen soruya evet demesi durumunda "psoriasis" olarak kabul edildi. Ek bir soru ile ailede psoriasis hastalığının varlığı da sorgulandı.

İstatistiksel Analiz

Bu çalışmada psoriasis prevalansı hesaplanmıştır. Ayrıca, uluslararası literatürle daha rahat karşılaştırma olanağı sağlanabilmesi için Segi popülasyon kullanılarak yaşa göre düzenlenmiş (age-adjusted) prevalans değeri de hesaplanmış ve %95 GA ile sunulmuştur. Verilerin analizinde ki-kare testi kullanılmıştır. Psoriasis aile öyküsünün riski ise göreceli olasılıklar oranı (%95 GA) olarak hesaplanmıştır. İstatistiksel anlamlılık p<0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Trabzon il merkezinde ve ilçelerinde yaşayan çalışmayı tamamlamış 7885 kişiden 87'si (45 kadın ve 42 erkek) psoriasis tanısı aldı. Bu sonuca göre Trabzon il merkezinde psoriasis prevalansı %1,1 (%95 GA: 0,9-1,3) olarak saptandı.

Psoriasis prevalansı kadınlar arasında %1,2, erkekler arasında ise %1,0 olarak hesaplandı. Yaşa göre düzenlenmiş prevalans açısından (age-adjusted) ise kadınlarda psoriasis prevalansı %3,9 (%95 CI: 3,5-4,3), erkeklerde ise yine %1,0 (%95 GA: 0,8-1,2) olarak saptandı. Kadınlarda psoriasis prevalansının en yüksek olduğu yaş grubu 20-29 yaşları arası iken (%1,9), erkeklerde en yüksek prevalans 60-69 yaşları arasında (%2,2) saptandı (Tablo 2).

Psoriasis tanısı alan 87 hastanın 16'sında (%18,3) ailede psoriasis öyküsü saptandı. Ailede psoriasis hastası varlığı, psoriasis riskini yaklaşık 8 kat arttırmaktaydı (p<0,001) (Tablo 3).

Tartışma

Çalışmanın sonuçlarına göre Trabzon ilinde psoriasis prevalansı %1,1 olarak saptanmıştır. Bilgimize göre çalışmamız, ülkemizde psoriasis prevalansını bu kadar geniş bir alanda araştıran ilk toplum tabanlı çalışmadır.

Psoriasis, tüm dünyada yaygın olarak görülen bir deri hastalığıdır. Çeşitli toplumlardaki prevalansı, %0 ile %11,8 arasında oldukça geniş bir aralık göstermektedir⁷. Prevalans çalışmalarının farklı sonuçlarında, coğrafik yerleşimden, genetik ve çevresel özelliklere kadar bir dizi faktör sorumlu iken, göz ardı edilmemesi gereken bir diğer faktör ise çalışmaların desenidir. Çalışmanın hangi toplumu hedeflediği - tüm toplum veya klinik özelliklere göre belirlenmiş gruplar - , hangi yaş gruplarını içerdiği - tüm yaşlar, erişkinler veya çocuklar - , tanı yöntemi - klinik muayene, yüz yüze veya telefon görüşmesi anketleri, hasta bildiri - gibi faktörler de

hastalığın prevalansı ile ilgili veriyi değerlendirirken dikkate alınmalıdır. Bireylerin klinik olarak değerlendirilmesi üzerinden psoriasis prevalansı bildiren toplum bazlı çalışma sayısı çok çok sınırlıdır².

Psoriasis sıklığını araştıran toplum bazlı çalışmalarda anket yöntemi oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Klinik muayene içeren toplum bazlı çalışmaların iş gücü ve ekonomik zorlukları, psoriasis sıklığını kabaca belirlemede anket bazlı çalışmaları popülerleştirmiştir. Psoriasisin Avrupa'daki en yüksek prevalans değerini gösteren Norveç çalışması⁸ veya kuzey Amerika'daki hastalık sıklığını bildiren önemli çalışmalar⁹ anket çalışmalarıdır. İspanya'da, genel psoriasis prevalansını bildiren ilk çalışma, telefonla görüşme yolu ile yapılan bir anket çalışması olup, güney Avrupa'dan bu ülkede psoriasis prevalansı %1,43 olarak saptamıştır¹⁰.

Psoriasis prevalansının Kuzey Avrupa'da dünyanın diğer bölgelerine göre daha yüksek olduğu kabul edilmektedir¹¹. Avrupa'da, %4,8 ile en yüksek prevalansı bildiren anket çalışması, 14667 kişinin değerlendirildiği Norveç çalışmasıdır⁸. Norveç'te hastalığın sıklığını bu çalışmadan daha düşük, %1,4 olarak bildiren diğer çalışma ise sağlık ekibinin görüşmesi yolu ile verilerini toplamıştır¹². Avrupa'da hastalığın prevalansını görece yüksek saptayan diğer çalışmalar, Danimarka'dan %2,9 ve Faroe adalarından %2,8'lik sonuç bildiren çalışmalardır^{13,14}. Kuzey Avrupa'da ortalama prevalans %2 civarında görünmektedir¹⁵. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise toplum bazlı anket çalışmalarında hastalığın prevalansı %2,2 ile %2,6 arasında değişmektedir⁹.

Asya ve Güney Amerika'da psoriasis prevalansının daha düşük olduğu yönünde veriler kuvvetlidir. Çin'de geniş toplum bazlı çalışmalarda prevalans %0,3 civarındayken, yalnızca tek çalışmada bu oran %1,2 olarak bildirilmiştir^{16,17}. Güney Amerika'da ise sınırlı veri içerisinde, 26000 Güney Amerikan yerlisinin değerlendirildiği bir çalışmada tek bir psoriasis hastasının bile saptanmaması dikkat çekicidir¹⁸. Afrika'ya ilişkin veriler ise sıklıkla toplum bazlı olmayıp, kliniğe başvuran hastalar üzerinden sağlanmıştır. Bu çalışmalarda psoriasis prevalansı, Batı Afrika'da %0,3 civarında iken, Doğu Afrika'da bu oran %2 olarak bildirilmektedir⁷.

Serdaroğlu ve ark.⁴ Bolu iline bağlı küçük bir ilçe olan Mudurnu ilçesinde gerçekleştirdikleri çalışmada, diğer deri hastalıkları ile birlikte psoriasis sıklığını da araştırmışlar ve bu çalışmanın sonucunda psoriasis sıklığını %0,5 olarak bildirmişlerdir. Yöntem olarak kısa bir anket formunun hastalarca doldurulması istenmiş, bu formdaki yanıtlara göre ise dermatologların klinik muayenesi ile psoriasis prevalansı belirlenmiştir. Bizim çalışmamızda ise Mudurnu'ya göre daha büyük bir il merkezi ve ilçelerinde, belirlenen örneklemi oluşturan adresler ziyaret edilmiş, tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin yüz yüze görüşmesi ile yönlendiği beş sorunun yanıtlanması istenmiştir. Aşamalı ilerleyen bir soru dizisi ile, öncelikle kronik bir deri hastalığının varlığı sorgulanmış, varsa bu hastalığın adının hasta tarafından ifade edilmesi istenmiştir. İfade edemeyen hastalara, hastalığın psoriasis/sedef olup olmadığı sorulmuştur. Klinik görünümü doğrulamak adına yaşamının herhangi bir anında veya şu anda en sık görülen psoriasis tipi olan plak tip psoriasis klinik özelliklerinin varlığı sorgulanmıştır. Ek olarak ise ailede hastalık öyküsü kayıt altına alınmıştır.

Çalışmamızda sağlık personeline yüz yüze anket uygulaması ile elde ettiğimiz sonuçlara göre 7885 kişide 87 psoriasis olgusu saptanmıştır. Bu rakam, Trabzon ilindeki hastalık prevalansının %1,1 olduğunu ortaya koymaktadır. Seksen yedi olgunun 45'i kadın (%52), 42'si (%48) erkekti. Psoriasis prevalansı kadınlar arasında %1,2, erkekler arasında ise %1,0 olarak hesaplanmıştır. Ek olarak, olguların 16'sında (%18,3) ailede psoriasis öyküsü saptanmıştır. Ailede psoriasis varlığı, psoriasis riskini yaklaşık sekiz kat arttırmaktadır (p<0,001) (Tablo 3).

Tablo 3. Psoriasis olguları ile psoriasis olmayanların ailede psoriasis varlığının yarattığı risk açısından karşılaştırılması [göreceli olasılıklar oranı (%95 güven aralığı)]

	Psoriasis tanısı (n=87), (%)	
	Var	Yok
Psoriasis, aile öyküsü olanlar (n=217)	16 (7,3)	201 (92,7)
Psoriasis, aile öyküsü olmayanlar (n=7668)	71 (0,9)	7597 (99,1)
Toplam (n=7885)	87 (1,1)	7798 (98,9)

Mudurnu çalışması ve çalışmamızın sonuçları dikkate alındığında Türkiye'deki psoriasis prevalansının Kuzey Avrupa ülkeleri kadar yüksek olmadığı savunulabilir. Sağlık personelinin uyguladığı yüz yüze görüşme yöntemli çalışmamızda ve bireysel doldurulan anketler sonrası dermatologların muayenesinin yer aldığı Mudurnu çalışmasındaki, sırasıyla %1,1 ve %0,5'lik prevalans değerleri, ortalama %2 olarak görülen kuzey Avrupa prevalansının altındadır. Ülkemizin Avrupa'nın güney kısımları ile benzer coğrafik özelliklerinin olması ve Asya ve Güney Avrupa'nın ortak özelliklerini göstermesi, düşük prevalansı açıklayabilir görüşündeyiz.

Ülkemize ilişkin verileri sıralarken, toplum bazlı olmayan iki çalışmanın verilerinden de bahsetmek gerekir. Yedi yıl boyunca dermatoloji polikliniklerine başvuran 329 psoriasis hastasını sunan Kundakci ve ark.'nın⁵ çalışmasında, dermatoloji polikliniklerine başvuran hastalar arasında psoriasis hastalarının insidansı %1,3 olarak saptanmıştır. Bu çalışmadaki 329 hastanın 200'ü kadın (%61), 129'u erkektir (%39). Ailesinde psoriasis öyküsü bulunanların oranı ise %30'dur.

Beş yıl boyunca iki üniversitemizin dermatoloji polikliniklerine başvuran 61 çocuk ve adölesan hastayı sunan Seyhan ve ark.'nın⁶ çalışmasında ise, kendi yaş grubunda başvuran hastalar içerisinde psoriatik hastaların insidansı %3,8 olarak bildirilmiştir. Bu çalışmada da, cinsiyet dağılımı kız çocukları lehinedir; 38 kız (%62), 23 erkek (%38). Ailesinde psoriasis öyküsü bulunanların oranı ise %23'tür.

Çalışmamızda saptadığımız olguların cinsiyet dağılımı bu iki çalışmaya benzer olarak kadın hakimiyetini göstermektedir; sırasıyla çalışmamızda %52 ve diğerlerinde %61 ve %62^{5,6}. Mudurnu çalışmasında ise erkekler (%52), kadınlardan (%48) daha sık etkilenmiş görünmektedir⁴. Ailede psoriasis öyküsü varlığı oranları ise çalışmamızda ülkemizdeki en düşük değeri ifade etmektedir; sırasıyla çalışmamızda %18,3, diğerlerinde %30, %23^{5,6}.

Çalışmamızın kısıtlılıkları

Çalışmamızın çeşitli kısıtlılıkları olduğu açıktır. Bunların en önemlisi, psoriasis olduğunu saptadığımız olguların tanıların klinik muayene ile konmuş olmamasıdır. Ancak literatürde örneklerini bolca gördüğümüz bu çalışma biçiminin de önemli avantajları vardır: Trabzon genel nüfusunu iyi bir şekilde temsil eden örneklemi sağlık çalışanlarının uyguladığı yüz yüze görüşme yoluyla psoriasis açısından taramak, geniş toplum bazlı bir araştırmayı daha kolay ve ucuz gerçekleştirme fırsatı vermiştir. Ayrıca psoriasisin, hastalığın başta görsel yönü olmak üzere, kronik yaşam boyu süren bir hastalık olmasıyla, hem tıp doktorları, hem de hastalığı olanlar tarafından iyi bilinen bir hastalık olduğu da açıktır. Bu nedenle anketimizde, "psoriasis/sedef" ifadeleri geçmeden bireylerden mevcut hastalıklarının adı sorgulanmış ve saptanan bireylerin çok büyük bir kısmı bu aşamada hastalıklarını "psoriasis/sedef" olarak dile getirmişlerdir. Klinik durumu tanımlayıcı üçüncü sorunun da, yalnızca plak tip psoriasis hedeflemesi, püstüler veya eritrodermik tipleri dışarıda bırakması, bir kısıtlılık olarak değerlendirilebilir. Ancak, psoriasis hastalarının çok çok büyük kısmını plak psoriasis olgularının oluşturduğu iyi bilinmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, ülkemizdeki prevalansı konusunda çok sınırlı veriye sahip olduğumuz psoriasisin, Trabzon ilindeki prevalansını %1,1 olarak saptadık. Çalışmamızın sonuçları, ülkemizdeki psoriasis prevalansının, Kuzey Avrupa ve Kuzey Amerika'dan daha düşük olabileceğini

düşündürse de, bu çalışmanın izinde, içerisinde hastaların klinik muayenesinin de bulunduğu, çok merkezli, toplum bazlı prevalans çalışmaları ile hastalığın ülkemizdeki sıklığı daha net bir şekilde ortaya konabilecektir.

Etik

Etik Kurul Onayı: Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır, Hasta Onayı: Çalışma toplum tabanlı olup, örnekleme oluşturan tüm bireyler çalışma hakkında bilgilendirilmiştir. Hakem Değerlendirmesi: Editörler kurulu ve editörler kurulu dışında olan kişiler tarafından değerlendirilmiştir.

Yazarlık Katkıları

Cerrahi ve Medikal Uygulama: Savaş Yaylı, Sibel Tuğçugil, Deniz Aksu Arıca, Konsept: Savaş Yaylı, Murat Topbaş, Dizayn: Savaş Yaylı, Veri Toplama veya İşleme: Savaş Yaylı, Sibel Tuğçugil, Deniz Aksu Arıca, Analiz veya Yorumlama: Savaş Yaylı, Murat Topbaş, Erhan Çapkın, Sevgi Bahadır, Literatür Arama: Savaş Yaylı, Sibel Tuğçugil, Deniz Aksu Arıca, Yazan: Savaş Yaylı, Murat Topbaş.

Çıkar Çatışması: Yazarlar bu makale ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Fonu tarafından desteklenmiştir.

Kaynaklar

- Boehncke WH, Schön MP: Psoriasis. Lancet 2015;386:983-94.
- Chandran V, Raychaudhuri SP: Geoepidemiology and environmental factors of psoriasis and psoriatic arthritis. J Autoimmun 2010;34:0314-21.
- Christophers E: Psoriasis—epidemiology and clinical spectrum. Clin Exp Dermatol 2001;26:314-20.
- Serdaroğlu S, Parlak AH, Engin B, et al: The Prevalence of Psoriasis and Vitiligo in a Rural Area in Turkey. J Turk Acad Dermatol 2012;6;1261-5.
- Kundakci N, Türsen U, Babiker MO, Gürgey E: The evaluation of the sociodemographic and clinical features of Turkish psoriasis patients. Int J Dermatol 2002;41:220-4.
- Seyhan M, Coşkun BK, Sağlam H, Özcan H, Karıncaoğlu Y: Psoriasis in childhood and adolescence: evaluation of demographic and clinical features. Pediatr Int 2006;48:525-30.
- Farber E, Nall L. Epidemiology: Natural History and Genetics. In: Roenigk HH Jr, Maibach H, editors. Psoriasis. Marcel Dekker Inc.; New York, 1998;107-57.
- Kavli G, Førde OH, Arnesen E, Stenvold SE: Psoriasis: familial predisposition and environmental factors. Br Med J (Clin Res Ed) 1985;291:999-1000.
- Gelfand JM, Stern RS, Nijsten T, et al: The prevalence of psoriasis in African Americans: results from a population-based study. J Am Acad Dermatol 2005;52:23-6.
- Ferrándiz C, Bordas X, García-Patos V, et al: Prevalence of psoriasis in Spain (Epiderma Project: phase I). J Eur Acad Dermatol Venereol 2001;15:20-3.
- Raychaudhuri SP, Farber EM: The prevalence of psoriasis in the world. J Eur Acad Dermatol Venereol 2001;15:16-7.
- Braathen LR, Botten G, Bjerkedal T: Prevalence of psoriasis in Norway. Acta Derm Venereol Suppl (Stockh) 1989;142:5-8.
- Brandrup F, Green A: The prevalence of psoriasis in Denmark. Acta Derm Venereol 1981;61:344-6.
- Lomholt G: Psoriasis: prevalence, spontaneous course, and genetics. Published Thesis. Copenhagen, G.E.C. GAD, 1963.
- Gudjonsson JE, Elder JT: Psoriasis: epidemiology. Clin Dermatol 2007;25:535-46.
- Yip SY: The prevalence of psoriasis in the Mongoloid race. J Am Acad Dermatol 1984;10:965-8.
- Lin XR: Psoriasis in China. J Dermatol 1993;20:746-55.
- Convit J: Investigation of the incidence of psoriasis among Latin American Indians. Proceedings of the 13th Congress on Dermatology, Amsterdam; 1962;p.196.